

הלוּכָת פֶּמֶח סִימֵן תְּמָה

ביאורים ומוספיים

שכירות זה מכירת יש לחוש שאי אפשר לעשותם בקנין אחד. ואם אין לנכרי כסף עבור כל המוכרים, אפשר להללוות לו כסף לצורך הקניין, מבואר בוגمرا (עי' עא, א), אמן, כתוב בשורת דברי מלכיאל (שם ס"ק נ) שראי שארם אחר לוה זאת לנכרי ולא השילוח שמכור לו את החמץ, בין שיש לחוש שבאונן זה אין כוונת הנכרי, כדי ל凱נות את הכספי בקנין גומו, שחררי תיק מחויר לשלהי.

לענין אם מועילה חינתה שטר התהיהות במקום כסף, כתוב הש"ץ (חו"ט סי' קצ' ס"ק א) שבאופן שיבול בטלו איזו מועיל, בוין שאין המוכר סומך רעתו על בר, אבל באופן שאיןיו יכול לבטל הרה זה בכף וקונה. מאידך, הקצתות החושן (שם ס"ק א) כתוב שמדובר במקרה (ב"ב קמ"ג, ב ד"ה המוכר) משמע שאף באופן שיכול הקונה לבטל את שטר התהיהות מועל שטר התהיהות מודין קמ"ן כסף, וכן חינתה סי' קצ' דעת הגרא"ש ואונר (מכירת חמץ בהלכתו פ"ח הע' ט) שדייט בשטר התהיהות בין שאפשר לבטל. מאידך, דעת הגרא"ש אלישיב (שם) שנינתה שיק מועילה על כל פנים מודין קמ"ן טיטומתה והוא מהג טיטומת רשותם בטללו (ס"ק יט).

ובמציאות או מתנה שלא שיר בהם שיקן כסף, כתוב בשורת חותם סופר (ו"ז סי' שי ד"ה אמנה ודי ולפ"ז) שאם לקחם הנכרי לתוך ביתו או חצירו ממש קנאם הנכרי, ולא משום קנן חזה, אלא משוב שיקן זה הוא קנן גמור, ורק היו קניתם קומות מותן תורה שנתחדשו גדרי הקניינים.

(66) ולענין חמץ הנמצא בכלים או שקים של המוכר, כתוב בשורת דברי מלכיאל (ה"ד סי' בב ס"ק ז) שכין שאין כלוי של מוכר קונים ללוקח אף אם הם ברשותו לוקח ובמובואר בשווי (חו"ט סי' ר ס"ה), משום בר ייש להסביר לנכרי אף את הכלים או השקים שהחמי נמצאו בהם, וכן דעת הגרא"ג קרליין (חות שני פסח פ"ח ס"ק ב עמי קה).

ושוכר, האם יוכל ל凱נות בקנין חזר של רשותו השכורה, כתוב והס"ע (חו"ט סי' שיג' ס"ק ה) שיש סתייה בה ברכרי השווי, האם חזר המושברת קונה מודין קנן חזר לשוכר או שהוא קונה למשבה וכותב בשווי רעך רעך (מהודריך סי' קלג ד"ה והנה בנוו) בשם הבית מסידר שכין שהושיע לא הכריע מבדה והעת רוב הראשונים שchar משוכרת קונה בקנין חזר לשוכר, יש להזכיר בר הלהקה [וראה בספר חותמת הקניינים ה"ב פ"ח ענק ובייאורים ס"ק קצ'א].

(67) ואף על פי שאין הטדור שוה פרוטה, כתוב השווי (חו"ט סי' ט"ב) שקנה, ודוקא בסודר או ביל, אבל בפרי או במוטבע, מובואר בשווי (שם) שאין קונים על דם בקנין סודר [וראה עוד פרטיטים שם בדין קנן סודר].

וחתיכת סודר שאין בה כי על כי אצבעות מבואר בשווי שם (ס"ד) שאינה חמורה כליל. ואף בגין שלם אם אין בו כי אצבעות בגין גוזה ובורו, דעת הגרא"ש ואונר (מכירת חמץ בהלכתו פ"ג הע' ט) שיש להחמיר ולא להשתמש בו לצורך קנן סודר. מאידך דעת הגרא"ג קנייטקי (שם הע' ט) שיש להוכיח מדברי הרטוט' (ב"ב קעג' ב ד"ה חסורי) שבע שלם מועיל לקנן סודר גם אם אין בו כי על כי אצבעות.

(68) משמע מדבריו שבירו שבירו החמן הוא על חמץ שלא מבר, ולא כמו שכחוב הבכור שוו (פסחים כא, א) [וראה בע"ה ראה].

[משניב ס"ק יט]
ותמן ליל אתר פטח חמץ אחריו⁶⁵.

(69) אבל אם אומר לנכרי דילך חמץ זה ותחזיריו ליל, כתוב ביב"ל המשך במילואים עמוד 13

[משניב ס"ק יט]
בכספי הנקא⁶⁶ וכו', וכן בכספי צברא⁶⁷, וכן בכספי קליין דקנו קניין סודר⁶⁸ וכו', מסדר שנגע באסרו דאוניקא דבל גונאה⁶⁹.

וכשנוקנה לנכרי בקנין כסף, כתוב בשורת דברי מלכיאל (ה"ד סי' כד ס"ק נ) שיש לפרש לנכרי שנתינת הפרוטה היא תחילת הפרעון, כדי לצעאת ידי דעת הסמ"ע (חו"ט סי' קצ' ס"ק א, ושלא כדעת הט"ז שם ס"ק ב) שכתב בגורר קנן כסף שנתינת הפרוטה היא תחילת הפרעון של שווי החפץ, ואם גוננה לשם מעשה קנן בלבד לא קנה, והביא דבריו השעה"צ להלן (ס"ק נא). מאידך, בשורת ד' אליהו (רגלה, סי' בב אות ב) כתוב שאם מוחשיים את הפרוטה לתחלת הפרעון, גם אם אין כוונות בנתינת הפרוטה אלא לשם קנן, הרי זה מושל גם לדעת הסמ"ע [זה ערך מאר שונם בשורת שואל ומшибב (מהודריא תלמיד ח"ג סי' נח ד"ה והנה)].

ולענין האם כשקונים או מוכרים לנכרי בקנן כסף צריך שהוא פרוטה או לא, הסתפק בזה בשורת שואל ומшибב (שם ד"ה והנה נסתפקתי) ולולעת הסמ"ע שכין כסף הוא כסף שיוו, כתוב שם, שודאי שאמ' בנכרי צריך שהוא פרוטה. מאידך, המנחה הינו (מצה) שלו אוט א ד"ה והנה כתב שגם הנכרי הוא המוכר והוא מקבל את הכספי אפשר לקנות ממונו אפילו בפהות משווה פרוטה, ואם היישר אל הוא המוכר והוא מקבל את הכספי אי אפשר לקנות ממונו ואפילו לנכרי בשווה פרוטה [וראה בספר פתיחי חותן בדיני קניינים פ"ב ס"ק ב עוד שיטות בה].

ושיעיר הכספי הנוצר לקניין, כתוב בשורת ארונות משה (אר"ח ח"א סי' קן ד"ה והנה) שהוא המטיב הפחות באורה מירינה שבה מוכרים את החמן, גם אם היא שוה יותר מפרוטה, ועל כל פנים לא יפותה משווה פרוטה, וכן דעת הגרא"ש ואונר (מכירת חמץ בחאלתו פ"ח הע' ח).

ולענין הכספי שמקבל הרבה מהנכרי לצורך הקניין, אם הוא של הרב או שיש לו לזכותו עבור המוכרים, כתוב בשורת דברי מלכיאל (ה"ד סי' כב ס"ק ט) שוכחה בו הרב לעצמו ואין לו לזכותו עבור המוכרים. משום שכדי לזכות להם צריך היה הרב להיחס בשלוחו של הנכרי לזכות את הכספי עבור המוכרים (ביבואר בתוס' ב"מ עא, ב ד"ה בשלאמן) והרי אין שליחות לנכרי, ואף שהמוכרים לא קובלו כסף מהקונית, מתעלם הקרן מזין ערבי] (שבתנית הכספי ללילה משחاعد הערב למלהו אף שלא קובל כסף) וכובואר בוגمرا (קדושים ז, א), ואף שמניקר הדין אין המוכרים צריכים לומר זאת לר' ודי בכר שעשיהם אותו שליחות למוכר, כדי בדין, כתוב בשורת דברי מלכיאל (שם) שם' ראי שבל אחד יכתוב בשטר החרשאה שיכול הרב לקחת את הכספי לעצמו, וכן דעת הגרא"ג קרליין (חות שני פטח פ"ח ס"ק ב עמי קה). וובמנני שהרב מוכר עברו הרבה אנשים, כתוב בשורת דברי מלכיאל (שם סי' כד ס"ק נ) שצעריך הנכרי לחתה שוה פרוטה עבור כל אחד מהמוכרים, אף על פי שהרב זוכה את הכספי לעצמו כנ"ל, וכן כתוב בשורת ארונות משה (שם), וכן דעת הגרא"ש אלישיב (אשר האיש ח"ג פניא אותן לא), וכן דעת הגרא"ש ואונר (שם הע' יא) והגרא"ג קרליין (שם עמי קה).

וכmeshcirim לנכרי בכף את המקומות שהחמן נמצא בה, כתוב בשורת דברי מלכיאל (שם ס"ק ט) שיש לנכרי לחות פרוטה נספה על כך עבור כל אחד מהמשבירים ואין לכלול את שכירות המקומות עם קנית החמן, שכן שיש הסוברים שאין הנכרי קונה מטלען בכף, יש לחוש שאף הקרן של שכירות הקרקעavel, כובואר ברמ"א (חו"ט סי' רג סי'). וטעם נסף ביאר הגרא"ג קרליין (שם) שכין הקרן הקרקע והמטלען הם קניינים שונים זהה

מילואים

הלוות פטח סימן תמה

המשך מעמוד קודם

יתכון לוכות בן, שם כתוב, שועת כמה מן הראותים איתך כן, ונשאר בעצך.

(16) ובטעם הדבר כתוב החוק יעקב (ס"ק ט), משומש שאט לא יאמר כן ויקחנו לאחר הפטחה, יש לחוש שהוכחות סוט על תחולתו והענו היהת רקנותו אף בתוך הפטחה, עבר על ביל יראה,

[משנ'ב ס"ק ז] אפלוי בספק מא נמי שיריאו וככ', יאמיר בפרש שאינו רוץ'הו).

(15) וכן דירק בבהיל לסתן (ס"י הקפו ס"ג ד"ה והוא) מדבר השוער שהתווך בשופר של עבות סכבים שאבר מנבר יצא ידי חופה, משומש שמן הסתם לא נהג לו לארכ לוכות באיסור ובלבד שלא

הלוות פטח סימן תמה

המשך מעמוד 62

שהוא כי עפחים ויש אמרות שדי בטפח אחר, ואף אם מביה ברשות המוכר או ברשות הרובים, מכואר בשדי' (עמ' ס"ט) שקנה, ובכן הגבהה איתך חזק באופן שבסוגיותו ביה, אלא אף החותך דבר כלפי מעלה על ידי נך מוגבה הדבר מוכחו, כתוב הקאות החותן (ס"י רג' טיק ד' דיה ולמעין) שקבעו, וכן כתוב הנכויות המשפט (ס"י קפח ראייה לאן, ומשם של צמן שענש השוליחות בידיו מניין השוליחות מתחש), וכן כתוב בשותית אבוי נור (חומר ס"י קל דיה והנה בתחש), וכן הוכא בשם הנגיד' אלישיב (חוט שני פטח עמי ריב) שסמן על דבריהם לענן אודם הממנה שליח לחלל מעשותיו של כל העונה, חעת הגרצ' קרליין (שם פ"ח טיק ב' עמ' קח) שהקונה חמוץ לאחר מינוי השליחות צרך לומר לך שיש לנו עדzman אבן צרך לכתוב על בר שטר הרשאה, אמונם, אף אם לא אמר לר' צידד (שם עמי קו דיה והה עובר ואמי קה אותן ט) להקל, שבין שודם וה גילה רעונו שפה למכירות החמוץ, אפשר למוכר את חמוץך אף לא שליחות מודין יזק לאדם שלא בפי'ו [וראה מרכיבת המשנה שם (דר' ממש' הרוב) ובשתי חותם ספר (אהע'ו ס"י יא דיה נזהר להניל)].

(17) אבל דבר שדרך להגביהה, כתוב השוער שב (ס"ד) שקבעו נקמה במשיכה אלא בהגהה, כתוב השוער שב (ס"ד) שקבעו אם הגבהה דבר שאין דרך בני אדם להגביהה, כתוב השוער שב (ס"ד) שקבעו אם הגבהה כתוב השוער שב (ס"ד) שלא קנה.

[ביהיל דיה ואמ מכו]

ויאסיד לאחד פטח פטח⁽⁵³⁾.

(18) ובמכואר במשיכב לעיל (ס"י תנמ טיק ח) שוחמץ של נבי באחריות ישראל שעבר עלין הפטחה, אסור לאחר הפטחה, אמונם סיט' שם, שכין שיש המתיירים לאחר הפטחה אף באכילה שהוא חמוץ של נבי, יש לסמן עלך על כל פנים לענן היתור הנהא. ואם מכר לך את החדר שבו נמצאת החמץ, כתוב בבהיל להלן (דר' בדבר מועט) שיש הסוברים שאית עbor ביבל יראה בין שחומץ בראשות הנבר, וגם אם החמץ בביות של ישראל אלא שייחד לו מקומות מותעת והנבר, כתוב במשיכב לעיל (ס"י תנמ טיק ג) שלמרות שאסור לעשות בן חוויב לבער את החמץ, מימ' בדיעבד מותר החמץ אחר הפטחה אף באכילה.

[ביהיל דיה ונמלן]

далא קממשות בנאנן ושייך הצעיר שפט פיטן רמנג⁽⁵⁴⁾. (19) שוט שלוחות מנבר לנצח, ולענן אם מומר בעשה שליח לנבר ולשיטות אלו, כתוב החותם ספר (שותית ארוח לי קטו דיה ומירוח) שאף לדעת המג'יא (ס"י קפט טיק א) שומר מהג'יא את שעמו מן הכלל אין בו כלל נבי ברית ואינו געשה שליח. מайдך, האבן העוזר שם (ס"א) חולק, וסביר שומר געשה שליח או מושום שדי בך שהוא נקרא יישרא'ל או מושום שאף מומר הוא בן ברית. והכי החיטים (ס"ק ע) כתוב בשיט השער תושבה (ס"ק יא), עלכתהילה אין לעשות מומר שליח למכירות חמוץ, ובידיעבד מועליה המכירה.

[משנ'ב ס"ק ט]

מתקה גמוניה⁽⁵⁵⁾, וקנין מתקה הוא על-ידי הנבקה⁽⁵⁶⁾, או מתקה דבר שאי אפשר להגבייה⁽⁵⁷⁾. (20) ומה שמורarity ליתן לנבר מותנה ואין בך דקה לבבך סתום, אבל לבב רבב החוק יעקב (ס"ק י) והאריוור הוא דקה לבבך סתום, אבל לבב המכיד אין אסורה, ובמכואר בשער (זיד ס"י קנא סי'יא) והוסוף שם, שיחוך שבועין שאין החמץ שווה כלל, שהרי הוא אסור בנהאה, מותר לחתט אף לסתום נבריו ואין בו מה שום לא תחנן.

(21) ושיעור ההגביהה מבואר בשער (חומר ס"י קפח ס"ב) שיש אמרות

הלוות פטח סימן תמה

המשך מעמוד לב

שעה'ץ טיק נט), ושתפוסקים שבאונן זה אפלוי בדיעבד אסור, אף לשיטות שמנתנה על מנת להחויר מותר בדיעבד אם החויר (דר'

להלן (דר' לא מנהן) שיש הפטושים שבאונן זה אפלוי בדיעבד אסור, אף לשיטות שמנתנה על מנת להחויר מותר בדיעבד אם החויר (דר'

